

## Goriško.

**Učiteljsko zborovanje v Tolminu.** Pravočasno bi bil lahko poročal o zborovanju Tolminskega učiteljskega društva, ako bi ne bil čakal na — zapisnik, ki ga gg. zapisnikarja še do danes nista poslala; pretekel pa je že cel mesec.\*) Toda k stvari!

Lepo število se nas je zbralo k zadnjemu občenemu zboru; posebno častno so bile zastopane gospice kolegkinje. — Predsednik M. Kenda je pozdravil v navdušenem govoru navzoče. Spominjal se je umrlih in v pokoj stopivših članov s toplimi besedami. — Tajnikovo in blagajnikovo poročilo je bilo soglasno odobreno. Daljšo debato je provzročil predlog tovariša Kašca, po katerem naj bi društvo plačalo troške za razna odprta pisma in poslana v znani aferi Lasič-Vrtovec. V debato so posegli tovariši Rakovšček, Kutin in dr., ki so predlog odločno pobijali, nakar je bil soglasno odklonjen. Ker bi pa bilo krivično, naprtiti vse tiste nepotrebne troške g. Kašci, je predlagal tovariš Kutin, naj prispevajo k pokritju vsi oni, ki so podpisali; ta predlog je obveljal.

Tovarišica gospica Pavšičeva je čitala svoje poročilo o delovanju učiteljice izven šole. Splošno odobravanje je pričalo, da je govorila vsem iz sreca. — Da, tako naj bi delovale učiteljice med narodom, in lep uspeh ne bi izostal! Na predlog g. Kutina je izrekel občni zbor vrli poročevalki zahvalo ter jo naprosil, naj priobči sestavek v „Učit. Tovarišu“.\*\*\*) Izvolil se je tudi poseben odsek učiteljic, ki naj proučuje, kako bi se dalo pridobiti vse kolegkinje za podrobno delo med narodom in za večjo stanovsko zavednost.

Tovariš Rakovšček je stavil več umestnih predlogov, tičečih se odnošajev učiteljstva med seboj in do drugih stanov, oziroma korporacij. Zavzelo se je stališče v zadevi člankov v „Slov. Narodu“, kakor tudi glede napadov na učiteljstvo od nekkih oseb v Gorici. Sklenilo se je naprositi društvo slovenskih profesorjev, oziroma odbor Slovenske Šolske Maticice, da bi se nam preskrbela slična predavanja v Tolminu, kakor jih nameravajo prirediti češki profesorji v Ljubljani. Na e. kr. deželni šolski svet se odpošlje prošnja, naj se ne postopa z dijaki v Kopru tako strogo pri pouku v glashi, ker naše ljudstvo ne potrebuje muzikantov, marveč dobrih učiteljev. Po triurnem zborovanju se preide k volitvi odbora. Izvoljeni so bili soglasno: M. Kenda, Fr. Kašca, Ant. Kutin, Dragica Pavšičeva in Ant. Stres.

\*) O nekaterih zborovanjih ne dobimo sploh nobenega poročila, kar prav obžalujemo. Lahko bi imenovali tiste brezbriznike, pa že sami vedo, kje in kdo so.

\*\*\*) Prosimo!

Uredništvo.

bojih so posedli slednjič Turki Belgrad, in sicer 29 avgusta 1521. pod sultanom Solimanom II. Dne 6. septembra 1688 so ga Avstrijci in Nemci pod poveljstvom Maksimiljana Bavarskega podjarmili, a prepodil jih je po preteku nekaj tednov veliki vezir Mastafa Köprülü. Znano je obleganje Belgrada pod poveljstvom princa Evgena, kjer se je izkazal tudi naš Vega. Padel je v roke Avstrijcem 22. avgusta 1717, ter je ostal v avstrijski oblasti do znanega belgrajskega miru z dne 18. septembra 1739. In 7. oktobra 1789. je zopet prišel v avstrijsko oblast, toda izročiti so ga morali že l. 1791. Turkom. Dne 13. decembra 1806. so si ga osvojili Srbi, Turčin je kapituliral 30. decembra in meseca januarja je dal mestu slovo. Belgrad je sedaj postal stolno mesto Srbije, a na podlagi bukareškega miru ga je zopet zasedel Turek. Čeravno je bilo mesto sedaj v turških rokah, je bil tu sedež srbskega kneza in srbske vlade.

Prišlo je usodno leto 1862., ko je dal turški poveljnik povodom nekega krvavega pretepa med Turki in Srbi mesto bombardovati. Velemoči so sklenile, da ima sedaj Turčin ostaviti za vedno Belgrad. Toda po dolgem obotavljanju in pogajanju je moral vendar slednjič pobrati šila in kopita ter iti tja, kjer vzhaja solnce.

In Belgradu je zasijalo zlato solnce zlate svobode (Dalje.)

— V odboru je bil potem prvi izvoljen predsednikom, drugi blagajnikom, tretji tajnikom, gosp. Pavšičeva pa predsednika namestnici. — Slednjič se je še sklenilo, da naj se ustauove v okraju štiri podružnice, nakar smo se razšli z nado, da se kmalu spet snidemo.

## Književnost in umetnost.

**Prošnja.** P. n. tovariše, ki so prejeli poslani izvod „Nagrobnic“, pa ga ne nameravajo obdržati, prav uljudno prosim, naj mi ga blagovolijo kmalu vrniti, ker mi je zaloga pošla, naročila pa se množe.

Franc Marolt, učitelj, Ljubljana.

**Koncertni mojster g. Leon Funtek,** sin učiteljskega profesorja Funtka, je z velikim uspehom nastopil 9. t. m. v filharmoničnem društvu v Helsingforsu na Finskem.

**Učitelj,** pedagoško-književni list in glasilo srbskega učiteljskega združenja, ki ga vrlo spretno ureja belgrajski učitelj Mih. Stanojević, prijavlja v posebni slavnostni številki natančno poročilo o letošnjih slavnostnih dnevih v Belgradu.

**Junaki.** Epske pesnitve. Napisal A. Aškerca. Založil L. Schwentner. Cena broš. 3 K, eleg. vez 4 K 50 h. Obseg: Knez Volkun, knez Ljudevit, Rópoša in Kruci, kralj Matjaž. — O tej najnovejši Aškerčevi knjigi izpregovorimo pozneje.

**Domovinska dežela Štajerska.** Učencem spodnještajerskih ljudskih šol v ponavljanje učne snovi iz domoznanstva sestavil Josip Mešiček, nadučitelj v Sevnici. (Z zemljevidnim obriskom.) 1906. Založil izdajatelj Tiskala „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana. Cena trdo vezanemu izvodu 40 h, str. 44. — Tovariš Josip Mešiček je napisal delce, ki mu gre vse priznanje. Še malo smo imeli v roki tako jasno, poljudno in stvarno pisanih knjižic kakor je ta Mešičkova. Snov je razdeljena v tri dele: I. Zemljepisni del, II. Statistični podatki, III. Zgodovinski del (pravljice in pripovedke iz zgodovine). Pogrešamo še en del: Naši slavni možje. Tu bi moral g. pisatelj objaviti prav kratke obrise življenja in delovanja odličnih sinov lepe slovenske Štajerske: Slomška, Miklošiča, Raiča, Trstenjaka, Vošnjaka, Aškerca itd. Potem bi bila knjižica popolna. Pa tudi sedaj zasluži, da jo ima vsak slovenski učenec in vsaka slovenska učenka, toda ne samo v svoji knjižnici, ampak tudi v — glavi. Učiteljstvo pa naj Mešičkovo delo širi tudi med odraslim svetom, da spozna v lepo začrtanem okviru svojo lepo ožjo domovino. Tudi glede jezika se moramo pohvalno izraziti; pisali bi pa namesto Donava Dunav. „Učiteljska tiskarna“ je knjižico lepo opremila, da dela tudi nazunaj najpovoljnejši vtisk. Štajerski slovenski denarni zavodi naj pokupijo vso zalogo in jo brezplačno razdele med mladino in narod. Tako doseže delo najprej svoj namen. Enakih knjig si želimo tudi o ostalih slovenskih kronovinah: o Kranjski, o Koroški, o Primorskem in o Istri. Apelujemo na slovensko učiteljstvo, da se poprime tega koristnega dela!

## Politiški pregled.

\* **Večerne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu.** V zadnji seji mestnega sveta tižaškega je utemeljeval dr. Rybač svoj predlog o ustanovi večernih šol v slovenskem jeziku v predmestjih in v zgornji okolici, rekoč, da je na vseh večernih šolah učni jezik le italijanski. Prebivalstvo pa je italijansko in slovensko, zato bi morala občinska uprava skrbeti za obe narodnosti. Če pozna občina slovenske prebivalce, kadar morajo plačevati doklade, jih mora poznati, kadar zahtevajo, naj se skrbi za njihove kulturne in gmotne potrebe. V okolici je še večji potreba večernih šol nego v mestu, ker zunaj je še več analfabetov, kakor nam kaže zadnja statistika: v mestu jih je 21%, v spodnji okolici 36. v zgornji 35. Na podlagi teh izvajanj je stavil govornik predlog, da se tudi v predmestjih in v zgornji okolici ustanove večerne šole s slovenskim učnim jezikom. V formalnem pogledu je predlagal, naj se ta predlog izroči odseku. Predlog dr. Rybača je bil sprejet enoglasno in brez vsakega prigovora.